

KOLOBUSZ KRISTÓF

Amikor kinyitották a szemüket, csupa zöldet láttak. Egy tisztáson álltak, a fák körülöttük akkorák voltak, hogy egyiknek se látták a tetejét. Az ágakról liánok lógtak, és akkora virágok, hogy egy felnőtt ember is simán sapkának használhatta volna őket. Tömény, párás és vaníliás, forró trópusillat áradt. Napsugár még soha nem érzett ilyen sűrű illategyveleget, de mindig ilyennek képzelte a dzsungelt.

– Nahát! Milyen fura vidék! – Henne úgy nézett körül, mintha legalábbis a Paradicsomkertben állna.

– Milyen szép virágok! – ámult Hanna.

– Hol vagyunk? – nézett körül kicsit riadtan Napsugár is. Lehet, hogy vadállatok leselkednek rájuk? Annyi idegen hang zsongott a fák közt, hogy nem lehetett sejteni, melyik hoz rájuk veszélyt.

Megnyugodott, amikor észrevette, hogy Fűszermadár ott áll mellettük, immár ember alakjában. Rejtélyesen mosolygott:

– Találjátok ki!

– Te tudod?

– Persze. Meg van írva a Könyvben.

Henne hallgatózott:

– Halljátok? Szerintem a távolban nem a lombok hangja zúg, hanem a hullámok a parton.

– Tenger! – kiáltott fel Napsugár.

- Mégpedig köröskörül. Szerintem ez egy sziget.
- Sziget bizony – mondta Fűszermadár. – Addig nem mehetünk tovább, amíg meg nem mondjátok, melyik.
- Jaj, ebből baj lesz – sóhajtott fel Napsugár. – Én földrajzórán is mindig recepteket olvasok.
- Lássuk... – Henne erősen gondolkozott. – Én jó voltam az embervilágból. Csak egyetlen kérdést engedj meg, Bolond.
- Nem bolond! – vágott közbe Napsugár mérgesen.
- Bocs. Nem úgy értettem. Csak már nagyon megszoktam, hogy így szolítjuk. Egyet akarok megkérdezni: ez a legnagyobb sziget a földön?
- Nem.
- Akkor nem Madagaszkár.

Ebben a pillanatban a közeli bokor mögött villanásnyi időre felbukkant egy vörös-fehér-fekete majom. Lendült a keze, és valami süvítve Napsugár fejének csapódott.

- Aúúú! Mi volt ez? – kiáltott fel Napsugár.
- A fejedem egy koppanás – pukkadt ki a nevetés Hennéből. Nem bírta megállni, annyira vicces pofát vágott az állat, és természetesen Napsugár is. De a majom nem hagyta abba. Megint feléjük dobott valamit.
- Aúúú! Ez fáj! – süvöltött fel egyszerre Henne is.
- Látod?! Szerinted jókedvemben ordítottam? – kérdezte szemrehányóan Napsugár.

Hanna védekezően Napsugár mögé bújt, próbálta pajzsként maga elé tartani a lányt:

- Bárki is vagy, őt dobd meg, ne engem! – kérlelte a fura dobálózó szerzetet. – Még elszakítod a ruhámat! – tette hozzá kényeskedve.
- A majom ekkor villámgyorsan Hanna mögé került, és megrántotta a haját.
- Aúú! Héé! – pördült meg Hanna, de a majom ekkorra már elbújt. – Szent napsütés! Ezek szellemek!

A mindig kíváncsi Henne ügyet sem vetett Hanna sápítozására. Ő látta a majmot, és nem ijedt meg tőle. Inkább az kötötte le a figyelmét, amit hozzájuk vágott.

– Ez nem kő! – kiáltott fel, ahogy a markába vette a pici, kemény tárgyat. – Ahhoz túlságosan meleg a tapintása... Talán fából van?

– Mutasd csak! – kiáltott fel Napsugár. Maga sem tudta, mitől ilyen izgatott, de úgy érezte, nem véletlenül került útjukba ez az állat.

Henne átnyújtotta, amit talált. Egy kis tojás formájú mag volt, szép barna barázdákkal. Mintha már látott volna ilyet valahol...

– Te, ez... Ezt ismerem! – kiáltott fel diadalmasan. – A nagymamám mutatta! Várj csak, hadd próbáljam ki ezen a sziklán... – keményen hozzádörzsölte a kőhöz, és megszagolta a ledörzsölt felületet. – Tudod, mi ez? Szagold csak meg! Így ni! – és szimatolva mutatta, hogyan kell.



Nem volt ideje odanyújtani Hennének, mert a minden lében kanál Hanna odaugrott, ellökte a testvérét, és szimatoló orrát odadugta Napsugár tenyeréhez. Nagyot szippantott, aztán vicces pofát vágott, mint aki elszédült, vagy éppenséggel részeg.

– Hű! Ez erős! Mindjárt elájulok! Áááá... – kiáltott fel, és látványosan meg is tántorodott.

Napsugár nem törődött vele, folytatta:

– Nyald csak meg! Érzed, milyen finom, csípős? Belül meg olyan, mintha egy apró agy lenne... ha reszeled, látszani kezd a belseje. Jól ismerem! Még a sajtos rántottához is használok egy keveset, és...

– El-á-júúú... – pihegte Hanna, és színpadiasan elájult, de közben persze vigyázott, hogy a ruháján ne essék folt: egy nagy lapulevéltre hanyatlott, nem a földre.

– Ennek meg mi baja? – döbönt meg Napsugár.

– Mindig ezt csinálja – legyintett Henne. – Csak azt akarja, hogy figyeljünk rá. És persze ő sem kóstolt még életében fűszert. Én is kérek... – odahajolt, és ő is megnyalta a valamit, de már óvatosabban. – Mmmm... Mennyei! Ez sokkal finomabb, mint bármilyen fény...

Napsugár leguggolt Hanna mellé:

– Naaa... térj már magadhoz... Tudod mit? Ha ez neked túl erős, adok inkább szerencsendió-virágot, az enyhébb.

Hanna erre persze azonnal felült:

– Hogy?! Virágot? Add ide! – és már nyúlt volna érte, de Napsugár lehűtötte a lelkesedését:

– Előbb azt is meg kell keresni... És nem is virág tulajdonképpen, hanem magköpeny.

– Magköpeny...! Fúj! Akkor nem érdekel – azzal Hanna visszahanyatlott a levélre.

– Hagyd csak, majd felkel magától – mondta Henne közönyösen. – Hol találhatok ilyen izét? Magköpenyt?

– Ahol egyik van, lennie kell a másiknak is, de egyelőre csak azt látom, amivel a majom dobált. A szerencsendiót.

– Szerencsendiót?

– Annak is jó, mert szerencsét hoz. Sőt, van, aki a zsebében hordja, pattanások ellen. Babona.

– Honnan tudsz te ilyesmit?

– Apukám mesélte egyszer.

– A te apád is király?

Napsugár elnevette magát, ahogy elképzelte az apját aktatáskával, nyakendővel, koronával.

– Megállni! Azonnal! – harsant fel mögöttük a kiáltás. Hanna azonnal felült. Hátranéztek, és azt látták, hogy Fűszermadár nekiiramodik, és beleveti magát a sűrűbe. eltűnt a szemük elől, a gyerekek dermedten figyeltek.

– Hova ment? Mi lesz, ha nem jön vissza? – Hanna suttogott félelmében. Percek teltek el, aztán a levelek közül előbukkant a tűzvörös bundájú majom, nyomában a lihegő madáremberrel. Látszott, hogy itt a majom van otthon: ide-oda cikázott, bosszantotta üldözőjét, mintha még vigyorgott is volna hozzá. Fekete ujjai közt megcsillant valami, de a gyerekek nem látták jól, mi az, mert az állat egy vörös villanással megint eltűnt a sűrűben. A Fűszermadár ismét utánavetette magát.

– Hová szaladsz? – kiáltott utána kétségbeesetten Napsugár.

– Nagy a baj! – kiáltott vissza futtában Fűszermadár. – Elrabolta Pomádét!

– Ki az a Pomádé? – fordult Hannához Napsugár.

– Fűszermadár aranylabdája. Még soha nem vált meg tőle. Mintha nem tudna élni nélküle.

A majom jóval távolabb ismét előbukkant, és gúnyosan kiöltötte a nyelvét. Pomádé tényleg ott fénylett a kezében. Diadalmasan felmutatta.

– Adod vissza rögtön! – Fűszermadár haragosan lihegve caplatott utána.

– Megvan! Ez a majom egy vörös kolobusz! – csapott a homlokára Henne.

– Micsoda? Kolbász? – döbbent meg Napsugár.

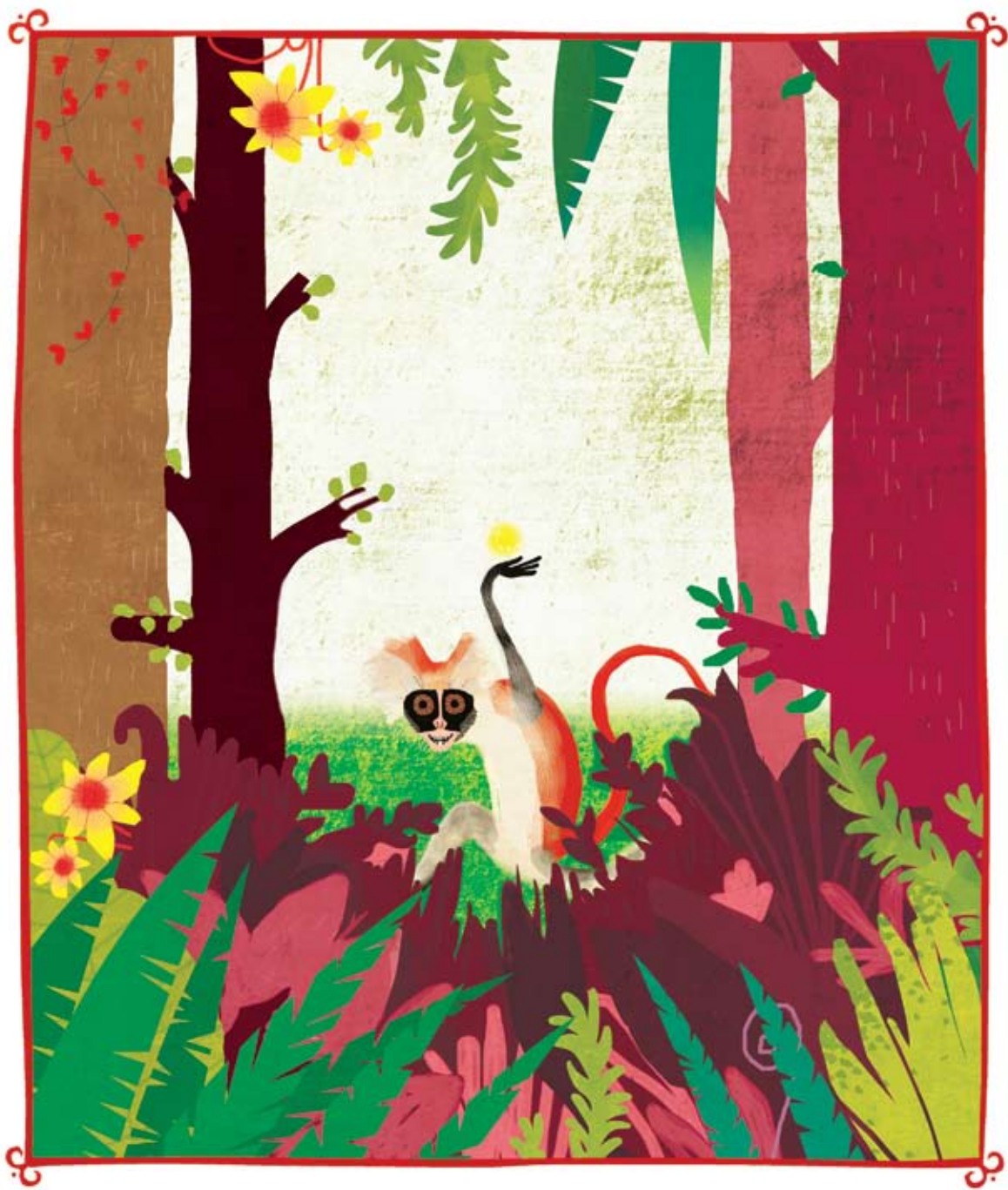
– Kolobusz.

– Honnan tudod?

– Emberföldrajzból mindig jó voltam. Az a helyzet, hogy akkor... – Henne a homlokát ráncolta, koncentrált. – Akkor Zanzibáron vagyunk! Észak-Afrika partjainál! A Földön vagyok, az embervilágban, igaziból! Még ha csak majmokat meg fákat látok, akkor is: hurrá! Minden más, mint nálunk, de legalább a Napunk ugyanolyan.

– Legalább nem kísértet – örült meg Hanna. – Én is olvastam róla – tette hozzá, de látszott, hogy fogalma sincs az egészeről.

– Most nem az a fontos, hogy micsoda ez a kolbászmajom, hanem hogy mit csinál! – figyelmeztette őket Napsugár. – Vissza kell szereznünk szegény Pomádét!



A majom a fenekére tottyant. Forgatni, vizsgálgatni kezdte az aranylabdát, megszimatoalta, aztán felpattant, fejest ugrott egy bokorba, és eltűnt az ágak között.

– Szegény Pomádé! – sikoltott fel Hanna. – Biztos fel akarja falni!

– Nincs vesztegetni való időnk! – kiáltotta Napsugár. – Utána!

– Támadáás! – ordított fel Henne, és a bokor felé lódult, de botocskák záporoztak feléje, meg kellett állnia. Az egyik vállon, a másik homlokon, a harmadik orron találta. Henne fájdalmasan fintorgott, de közben gúnyosan kántálta:

– Nem fáj, nem fáj, köszönöm a lekvárt!

Napsugár megtorpant, pedig őt el se találták. Leguggolt, és felemelt egy botocskát. Megkapargatta a felszínét, aztán meg is szagolta.

– Sejtettem! – kiáltott fel. – Ez is fűszer! Mégpedig fahéj! Jaj, de finom illata van! Kár, hogy ti még sosem ettetek fahéjas tejbegrízt... Vagy almás rétest...

– Napsugárnak nagyot kordult a gyomra.

Úgy látszik, a kolobusz a vad dobálózás közben elejtette a Pomádét, mert suhogás hallatszott az ágak közül, és az aranylabda kigurult a bokor alól, egyenesen Fűszermadár kezébe.

– Tudtam, hogy visszajössz! – kiáltott fel a madárember, és boldogan szorította magához.

Ebben a pillanatban a kolobusz is előbukkant, és elkeseredetten makogott. Úgy tűnt, hogy mondani akar valamit. Lassan rövid, de emberi szavak formálódtak a száján:

– Add vissza! Kell! Add vissza! – ismételte izgatottan.

– Nahát! Ez tud beszélni! – döbönt meg Hanna.

– Kell! Add ide! Add ide! – makogta-kaffogta a majom, és könnyörgő szemekkel bámulta az aranszínű labdát.

– Hát, nem túl bő a szókinccse – vigyorgott Henne.

Fűszermadár azonban nem nevetett, hanem illendőképpen megszólította a majmot – mintha nem az imént kergette volna olyan haragosan:



- Ki vagy, te majom?
- Kolobusz Kristóf! – vakogta az állat.
- Nem szégyelli magát! Még a nevét is lopta! – Napsugár azért viccesnek találta az embernevet.
- Add ide a labdát! – a vörös majom még a kezét is összetette, úgy könyörgött.
- Nem adom.
- Adok érte finomat, finomat! – lihegte lelkesen a kolobusz. Félrehajtotta a bokor ágait, és megmutatta a rejtekhelyét, egy ágakból összehordott, fészekszerű tákolmányt. Integtetve invitálta őket közelebb.
- Nem bántasz? – kérdezte Napsugár. – Nehogy megharapj!
- Kolobusz Kristóf a fejét rázta. A kislány odament a bokorhoz, és lehajolva vizsgálgatta a majomfészek tartalmát:
- Jól sejtettem! Fűszerei vannak! Fűszert akar adni cserébe!
- Ám ahogy felemelte az egyik fűszert, a majom, mint aki meggondolta magát, odarohant:
- Menj innen! Menj, menj! – makogta.
- Minek ismételtet ez mindent? – fintorodott el Hanna.
- Az ígéret szép szó... – mondta Napsugár.
- Az örökké csúfolódó Henne szólalt meg mögöttük, talán hogy elvonja a majom figyelmét:
- Kolobusz! Hé, majom! Vörös a feneked!
- Fordulj meg, nézz ide, majd adok én neked!
- Hogy képezed: adod és rögtön elveszed!
- Hagyd csak, majd én beszélek a fejével – mondta a madárember, és tényleg beszélgetni kezdett a majommal, aki makogva válaszolgatott.
- Mit eszel, Kolobusz?
- Magot és levelet.
- Mit gyűjtesz, Kolobusz?



- Aromás szereket.
- Adsz nekünk, Kolobusz?
- Nem adok! Se neked, se neked!
- Nem ad... – keseredett el Napsugár. – Nehogy odaadd neki Pomádét!
Fűszermadár azonban megállás nélkül folytatta a kérdezőgetést:
- Mit szeretsz, Kolobusz?
- Fekete szemeket: szeneket, szeneket!
- Szenet? – döbönt meg Napsugár. – Te érted ezt, Henne?
Henne a lelkesedéstől szinte hadarva mondta:
- Igen! Olvastam róla! Tudjátok, mi a kolobusz kedvenc csemegéje?
- Nyilván valami fűszer.
- Azt is szereti, de a kedvenc csemegéje... képzeljétek, a szén!

– A micsoda?

– A szén. Úgy, ahogy mondom! A zanzibári vörös kolobusz megeszi a szenet!

– Már emlékszem! – kiáltott fel Hanna is. – Ezért volt fontos, hogy tanuljunk róla! Azt írták, hogy szent állat, mert a földre szállt Nap lángjából táplálkozik!

– Akkor ez nem kolbázmajom, hanem tűzmajom – Napsugár mosolyogva bámulta a rendkívüli állatot. – Úgy is néz ki a bundája, mint a tűz: láng, korom és pernye.

– Értem – mondta maga elé a madárember. – Most már emlékszem... Ezért kellett éppen ide jönnünk...

Henne a szent állathoz fordult, de már nem gúnyolódott. Udvariasan meghajolt előtte:

– Kolobusz Kristóf uram, mondd csak: ideadnád-e a fűszereidet némi szénért cserébe?

A majom nagyon izgatott lett:

– Szén? Hol? Adide! Odadom!

– Jó, de honnan szerzünk szenet? – keseredett el Napsugár. – Ahhoz előbb tüzet kellene gyűjtanunk.

Fűszermadár ekkor felemelte a kezét. A tenyerében megvillant valami, és ragyogó fény hullt a földön heverő kidőlt fa ágára. Az ágból láng csapott ki, iszonyú gyorsan végigfutott a törzsig, lobogott és táncolt, és már izzott is, mint a parázs, és már alá is hullt vörösen izzó ropogással – minden olyan gyorsan történt, mint egy előrepergetett filmen, idejük se maradt megijedni, csak kábán csodáltak a villámgyors tüzet és a szikrák kápráztató tűzijátékát. A nagy ág magára roskadt, elszenesedve parázslott.

– Azt a mindenit! – suttopta ámulva Henne.

– Már itt is van a szén – szólta mosolyogva a madárember, és odalépett a forró, de már fekete kupachoz. Napsugár döbbenetn nézte, ahogy pusztá kézzel

belemarkolt, mégsem látszott az arcán fájdalom. – Itt is van, tessék – nyújtotta a majom felé. Az mohón kapott utána.

– Adide!

– Csak akkor, ha nekünk adod a fűszergyűjteményedet – mondta komolyan Fűszermadár. – Most, azonnal.

– Igen, igen! – helyeselt a szent állat lelkesen.

– És végleg lemondasz Pomádéről – tette hozzá szigorúan a madárember.

– Jó, jó! Adide!

– A tűz nevére ígéred?

– Igenigen! Adide!

– Lehetne kicsit udvariasabb... – súgta Hanna.

– Psszt... – intette le Napsugár. – Még meggondolja magát...

Kolobusz Kristóf oldalra lépett, aztán még egyet, és oldalazva, a szemét le sem véve a kívánatos csemegéről, a még mindig füstölgő szénről, lassan eltávolodott a fűszerkupactól:

– Vedd el. Adide.

Fűszermadár körkörös mozdulatot tett, és a szén füstölgése megszűnt. Oda nyújtotta a majomnak:

– Már nem forró.

– Finom szén! Finom szén! – Kolobusz Kristóf mohón megragadta és azonnal a pofájába tömte az egészet. A szenes ág maradéka felé sandított sóváran, aztán vissza a gyerekekre. Most, hogy jóllakott, végre alaposan megnézte őket, és megakadt a szeme Hanna csillogó-villogó kistáskáján, amit a kislány ide-oda lóbált.

– Kell! Adide!

– Ez nem jár! Hallod? – mérgelődött Henne. – Már megkaptad, amiben megegyeztünk!

A kolobusz már oda is ugrott, és megragadta a táskát.

– Az az enyém! – kiáltott fel Hanna dühösen. – Az apukámtól kaptam!



– Ne vedd el, majom – kérlette Napsugár is.

– Kell! Adide! – Kolobusz Kristóf ugrált az izgatottságtól. A foga fekete volt a széntől, a szeme forgott a mohóságtól, egészen ijesztőnek és fenyegetőnek látszott.

Hanna habozva állt, kérőn Fűszermadárra pillantott, de aztán egyszer csak rántott egyet a vállán, mint akinek mindegy, és kiengedte a kezéből a táskát:

– Adom, adom, csak menj már! A Papa majd vesz másikat. A dzsungelben úgysem kell cicoma.

A meglepett majom a cibálás lendületétől a fenekére tottyant, nyekkent egyet. Boldogan magához szorította a zsákmányát, és teli szájjal vigyorgott. Lassan két lábra állt, pipiskedve a karjára akasztotta a ridikült, és fenekét ríszálva eltűnt a dzsungelben.

– Micsoda divatmajom! – mondta Henne.

– Fő, hogy elment! Nagyon köszönjük, Hanna, hogy feláldoztad a táskád – mondta Napsugár őszinte csodálattal a hangjában.

– Ezt nem hittem volna! – füttyentett Henne. – Pont a kedvencedet...

– Látod, néha mégis jól jön egy kis cicoma, igaz? – és Hanna diadalmasan mosolygott.

– Jaj, olyan kíváncsi vagyok, milyen fűszereket hagyott itt ez a lángolt kolbász...

Napsugár izgatottan hajolt a majomfészekben felhalmozott kincsek fölé, és örömeiben dudorászni kezdett:

Megvan, hogyha keresem:

van itt dió, szerecsen,

van itt fahéj, kérges, érdes,

az illata mérges-édes,

ezer pici szeget szedek:

barnafejű szegfűszeget,

ez itt mind szép, ez itt mind jó...



– Ez szárított virágbimbó! – most Hannán volt a csodálkozás sora, ahogy felvett egy aprócska szegfűszeget. Megszagolta, majd meg is kóstolta:

– Hű, de csípős! Hű, de finom!

– Fertőtlenít is, úgy bizony! – folytatta Napsugár.

Fáj a fogad? Rágd meg gyorsan...

Henne, ne turkálj a borsban!

Elgurul, mint a sörétszem!

– Jaj... Há-háápci! Csíp is, érzem!

Elég volt egy pillanat:

úgy megperzselte, mint a Nap!

Henne, aki túl sokat piszkálta az összegyűjtött száraz borsot, akkorát prűsz-szentett, hogy köröskörül felrebbentek a madarak.

Napsugár a tenyerére tette a borsot, és boldogan magyarázott:

– A természet remeke:

van zöld, fehér, fekete –

fehér ételhez fehér kell,

sötét, ha sötét az étel.

Hanna, miért nyúltál oda?

Hanna ámulva emelt ki egy hosszú, sötétbarna fűszert, amely úgy festett, mint egy pici, öreg kígyócska.

– Hű, ez itt meg mi a csoda?

Soha ilyen jó illatot...!

Elájulok! Belehalok!

El is ájultam... Na szia...!

De még mielőtt ismét előadhatta volna az ájulási mutatványát, Napsugár közbevágot:

– Mi a neve...? Vanília.

Torta, cukor, fagyi, kávé,



kakaó és csokoládé
finom lesz, ha beleteszed:
eszed, hogy elmegy az eszed!
Okos szer, és egyszerű szer.
Édességbe is kell fűszer!

Én használok,
maga használ?

Ezt termeli
és ezt eszi

Zanzibár és Madagaszkar.

Fűszermadár eltűnődve szimatolta az egyik vaníliarudat, és csendben, csak úgy magának, azt mondta:

– Igen... Emlékszem már... Ebből raktam a fészkelem a pálmán, fiatal madár koromban. Tényleg elment az eszem, hogy elfelejtettem.

– És ez a furcsa göcsörtös gyökérszerű, az micsoda? – kérdezte Henne, és csodálkozva vizsgálgatott egy másik fűszert.

– Add csak ide... Hadd lám...

– mondja Napsugár: – Hű! Nem adnám kincser', gyöngyér:



ez biz nem más, mint a gyömbér!

Gyömbérgyöktörzs, göcsörtös,

jó az, íze gyümölcsös!

– Ez eddig összesen csak hat fűszer – szólalt meg a madárember, hirtelen sűrgetéssel a hangjában. – Kezdetnek nem rossz, de kevés. Mennünk kell tovább. Nagyon eljárt az idő, siessünk! – Azzal széttárta a karján a köpenyt, és a gyerekek látták, hogy megint kezd madárrá alakulni. – Másszatok a hátamra! Lehet, hogy most az időben is utazunk!

A három gyerek ismét nagy izgalommal kapaszkodott fel, de még fel se szálltak, már jó előre lehunyták a szemüket. Várták, milyen meglepetést tartogat számukra a titokzatos Fűszermadár.

Szállunk, mint a fény, az illat,
szállunk, mint a gondolat,
szertecsapva szárnyainkat,
szállunk, mint a pillanat,

szállunk, mint a láng a szélben,
szállunk, mint a pille száll,
semmi rossz most el ne érjen:
ő vigyáz: Fűszermadár!